

NYILATKOZAT.

A „Debr. Ellenőr“ f. hó 16. számában Vértési Arnold urtól egy „Nyilatkozat“ jelent meg. Oly ügyet tárgyal ezen nyilatkozat, melynek az a legérdekesebb része, a melyről a „nyilatkozat“ egészen hallgat. Ferditések dolgában mesteri kézre vallana és van a nyilatkozatban egy igazán jó ötlet; t. i. hogy Vértési ur azon hitének ad kifejezést, hogy engem megítélt a kihívás által. Ha nem rendelkezem is hercegi koronával, mégis tartozom azon közpénemesi osztályhoz, mely megkövetelhetné, hogy Vértési ur gondolná meg egy kissé a kutyabőr és a nyulbőr közti különbséget, már csak azért is, mert nyilatkozatából ítélve, Vértési ur nem kis értéket tulajdonít a saját bőrnek. Hogy mért avatkozott a „Debr.“ és „Debr. Ell.“ közötti polemikába, annak okát megjelölhetné Vértési ur harcziműveleteiben azon párt ellen, melynek én is szerény tagja vagyok; abban, hogy a „Debr.“ összes személyeit — bárkikből álljon az — tereszterian sárral dobálja, a mely „Debrecezen“ fentartásában csekély erőmhez képest magam is közreműködöm; hogy mint járt el Vértési ur, ki szereti a hőst játszni, Grünwald és Sipo urakkal szemben, kik nem akarván más cselekményeiért a felelősséget elvállalni, sem olyan dolgokért melyekhez nekik semmi közük sem volt, kellemetlenkedni. Vértési Arnold urat magyar őszinteséggel felkérték, hogy ha tudja ki őket azon jatekból, melybe belekeveredniök semmi okuk nincsen; ezeket az urakat ő nevésséggé kívánta tenni, s midőn ők azért sikra szálltak, a mit Vértési ur meg nem tett saját jövedvéből, az igazság és méltányosság tekintetéből, azt megtette kényserűségből, t. i. visszavonta mindazt, a mit ellenük írkált. Ilyen körülmények között figyelmeztetni kívántam Vértési Arnold ur harcz-módjára oly embert, a ki iránt rokonszenvet éreztem, s a ki most jöven ide, Vértési urat és a viszonyokat nem ismeri.

Midőn ezt tettem, csak magam ellen vétettem, nem gondoltam meg, hogy Vértési ur ügyeit nem a küzdőterén szokta rendezni, hanem lapja hasábjain teszi lebonyolítást a tlanokká. Nem gondoltam meg, hogy olyan emberrel fogok szemközt állani, a ki nem átal semmiféle fegyvert, hazugságot felhasználni arra nézve, hogy előlem elfutva, azt hitesse el a világgal, hogy én futottam meg előle. Hiszen Vértési ur szerint mindaz hazudott, a ki vele lovagias ügyben valaha érintkezésbe lépett! Vegyük csak a Nagy Gyula és Szombati János esetét, kiket Szirmay Lajos és Karczag Vilmos „urak“ által hazudtatott meg, midőn nyilatkozatuk neki nem vált egészen inyére. Nem gondoltam meg, hogy olyan emberrel állok szemben, a ki ügyeit úgy szokta lebonyolítani, hogy ő maga megszabad és megverekedett maga helyett, harmadik személyek által Vértési ur híres „Nyilatkozat“ át és világítsuk meg egy kissé azon dolgokat is, a melyeket kihagyott Vértési ur jónak látott:

A Vértési Arnold ur segédeivel folytatott tárgyalásokról a következők egybehangzó értesítést nyertem segédeimtől: „F. h. 12-én a pisztolyban állapotunk meg mert daczára annak, hogy a Vértési ur által neheztelt levélben arra történik hivatkozás, hogy Vértési ur karddal nem mer megverekedni s így a párbajnak voltaképen csak akkor lett volna értelme, ha Vértési ur megmutatta volna, hogy igenis, meg mer karddal verekedni és daczára annak, hogy mi a kardot hoztuk javaslatra, Vértési Arnold ur segédei minden áron a pisztolyt kívánták és ugyan akkor megállapodtunk abban, hogy f. h. 14-én d. e. 11 órára ugyanazon helyen ismét összegyűlünk,

és pedig megállapodtunk ebben feltétlenül s nem pedig azon esetre, ha a pisztolyok megérkeznek. — Mi meg is jelentünk a kitűzött időben, vártunk is ott egy óra hosszat, Vértési ur segédei azonban nem volt szerencsénk láthatni, sőt még csak elmaradásuk okáról sem lettünk áltáluk értesítve, daczára annak, hogy a találkozóhely Vértési ur egyik segédjének a lakásán volt. Másnap, az az f. h. 15-én volt szerencsénk új segédeihöz, kik előadták, hogy Vértési ur volt segédei közül az egyik betegséggel akadályozta a megjelenésben, a másik pedig, a ki a házigazda lett volna... elutazott!! Hogy Vértési ur miféle utasításokkal látta el segédeit, azt mi nem tudhatjuk; annyi azonban bizonyos, hogy új segédei csak annyit mondtak nekünk, hogy Vértési urat most már ő képviselik, de nem mondták azt, hogy csak i d e i g l e n e s e n képviselik Vértési urat. Igaz ugyan, hogy egyikünk tette azon nyilatkozatot, hogy a f. h. 12-én hozott határozatot csak egy fél írt alá és e tekintetben tévedt*) a f. h. 12-én hozott határozat azonban nem ez alapon nyilvánított semmisen, hanem azért mert elhagyottuk, hogy a párbaj olyan feltételek mellett menjen véghez — melyek megállapításához, Vértési urnak nem a régi, hanem azon segédei járultak hozzá, a kik majd magánál a párbajnál képviselik és hogy ezek az urak nyilvánítsák, hogy ők csak a pisztolyt fogadják el fegyverül. Főképen pedig azért nyilvánítottuk a 12-én hozott határozatot semmisen, mert időközben olyan körülmény merült fel, a mely az ügy elintézésé előtt természeténél fogva — okvetlenül tekintetbe volt veendő. A „Debr. Ell.“ „Demoralizáció“ című cikkére ugyanis, melynek következtében Jeney ur a Vértési ur által neheztelt levelet közzétette, Gáspár Imre is felelt és pedig lehetőleg sértve a cikk íróját. Gáspár ur pedig a sértésért nem Vértési ur, hanem Szirmay Lajos „ur“ tisztelte meg a kihívással. Ezen körülményről mi Vértési ur segédeitől felvilágosítást kérvén, azok egyike előadja, hogy a cikket nem Vértési Arnold ur írta, hanem Szirmay Lajos ur s Vértési ur annak közléséről sem tudott semmit!! Ezen felvilágosítás folytán egyikünk azonnal közbeszólt, hogy itt mindenesetre tévedésnek kell fenforogni, mert ha Jeney ezt tudta volna, nem lehet elgondolni, hogy Vértési ur ellenében a neheztelt levelet közzétette volna. Ennek kapcsában előadva azt is, hogy ily körülmények között a pisztolypárbajnak még kevésbé látjuk helyét mint eddig, sőt hogy ily körülmények között a békes kiegyenlítést sem látjuk lehetetlennek még pedig oly tornán, hogy Vértési ur jelentse ki, hogy a bonyodalom okául szolgáló cikket nem ő írta, hogy annak közzétételéről sem volt tudomása és hogy a cikk íróját, Szirmay mire viszont Jeney Miklós ur kijelentése, hogy ő ezek folytán a neheztelt levélben Vértési urra vonatkozó sértéseket visszavonja. Vértési Arnold ur segédei az így ilyen elintézését helyesnek nyilatkozatván, eltávoztak, hogy Vértési ur szándékát megtudják. Nem áll tehát az mintha a békes kiegyenlítés eszméje csak akkor pendített volna meg, midőn Vértési ur új segédeihöz másodízben volt szerencsénk, valamint nem áll az, amint ha a 12-én hozott határozatról, bármilyrészlől csak egy szóval is több említés tetetett volna Vértési Arnold

*) Nem is lehetett egyéb tévedésnél; az illető azt hitte, hogy csak ő t. i. a Jeney ur segédei írták alá, társának figyelmét pedig ezen állítás kikerülte, de azért el nem tagadja senkiesem. Hiszen az a határozat Vértési urék birtokában lévő, a dolgok meg azon elképzelhetlen esetben is rövid idő alatt ki kellett derülni, ha azon határozatot Vértési ur elutasított segéde magával vitte volna s így föl nem tehető egyéb... jóbiszemű tévedésnél! Szerk.

ur segédei csakhamar visszaérkezvén, — tudunkra adták, hogy Vértési ur úgy vélekedik, miszerint semmi nyilatkozatot nem adhat, mert ő nem szolgáltatott semmi okot Jeney ur felépésére. Erre ismét a fegyver került szóba, mink a kardhoz, Vértési ur segédei pedig a pisztolyhoz ragaszkodtak. Nem bírván megállapodásra jutni, mink a l a s z t o t t b i r ó s á g o t hoztunk javaslatba a fegyverem meghatározására!! Es ezen javaslatunkat Vértési ur segédei szivesek voltak elfogadni s ennek következtében megállapították, hogy d. u. 4 óra körül ismét összegyűlünk a választott bírák megnevezése végett. Alig hogy eltávoztunk, egyikünk Vértési ur segédei ismét fölkerestek, „párbaj szabályokat“ mutattak és végre javaslatba hozták, hogy se párbaj ne legyen, se a felek ne nyilatkozzanak, hanem nyilatkozzunk mi, a két fél segédei, hogy a tárgyalás folyamán kiderüljön az egész bonyodalom felreértésszerű alapja minélfogva mink a párbajra okot nem látunk s az ügyet befejeztünk nyilvánítjuk. Ezen javaslatot, melyet Vértési urnak egyik segéde papírra is tett, egyikünk — eltekintve attól, hogy egyikünk a másik nélkül nem határozhatott — a közlünk jelen volt sem találta jónak. Négy óra körül, mely idő a választott bírák megnevezésére volt kitűzve, Vértési ur segédei azzal leptek meg bennünket, hogy Vértési Arnold ur k e s z a z ügynek nyilatkozat után való elintézésébe megegyezni mire egyikünk azonnal nyilatkozatot szerkesztett, azt mindkét fél segédei helyesnek találtuk s megegyeztünk, hogy feleinkkel közöljük, megjegyezendő, hogy az esetben eljárásunk eredményét mi is Jeney ur elhatározásától tesszük függővé, míg különben Jeney urtól korlátlan megbízással bírtunk — azon utasítást nyervén Jeney urtól, mindjárt mikor segédeitől felkért, hogy úgy bonyolítsuk le az ügyet, a mint helyesnek véljük, válasszunk — a körülmények követelése szerint — akár pisztolyt, akár kardot. A tervezett nyilatkozatnak a felekkel való közlése után Vértési ur segédeivel ismét összejövén, mink előadtuk, hogy Jeney ur csak az esetben kész nyilatkozatot adni, ha Vértési Arnold ur írásban kinyilatkoztatja, hogy azon cikket, melyre a Jeney ur levele vonatkozott — nem Vértési ur, hanem Szirmay Lajos ur írta, hogy azon cikk az ő tudtán kívül tetetett közre és hogy Szirmay Lajos urat a „Debrecezen Ellenőr“-től eltávolította. — Vértési Arnold ur segédei pedig előadták, hogy Vértési Arnold ur nem hajlandó k i l ö n nyilatkozatot adni, és hogy a nyilatkozatban nem foglaltathatik az, hogy a „Debr. Ell.“-ben megjelent „Demoralizáció“ című cikk az ő tudtán kívül jelent meg, mert meg lehet, hogy az neki a kezében volt, hanem nem fordított rá kellő gondot... családi bajai miatt. Ilyen körülmények között egyikünk „kies ki egyenl“ Vértési Arnold ur segédei, hogy a választott bíróságot!! Erre Vértési Arnold ur segédei kijelentették, hogy Vértési ur választott bíróságot sem fogad el. Erre egyikünk azt javasolta, hogy váltsanak a felei egy golyót, minek ha eredménye nem lenne, menjének azonnal kardra. Vértési ur segédei ezen javaslatot sem fogadták el. Erre mi kijelentettük, hogy elfogadjuk a pisztolyt, azonban kerük Vértési ur segédeit, hogy adják nekünk írásban, miszerint a pisztolyt ők kívánják k... Vértési ur egyik segédeje erre azt felelte, hogy ők ezt nem tehetik, hanem majd kiadja írásban Vértési Arnold ur! Mink kijelentettük, hogy ebbe is beleegyezzünk, Vértési Arnold segédei azonban — nagy meglepetésünkre — oda nyilatkoztak, hogy ők ez ügyben Vértési Arnold urt tovább nem képviselik és a segédkezéstől visszalépnek. Mink vártuk Vértési Arnold ur h a r m a d i k p á r

ur segédejeit, ilyenek azonban nem érkeztek, hanem ezek helyett napvilágot látott Vértési ur részéről a tegnapi hírlapi nyilatkozat.

Ezek után már csak kevés mondani valónk van annak ecsetelésére, hogy Szirmay Lajos ur, a kinek a hátán Vértési ur a bajból kímászni óhaját, milyen ember, szolgáljon a következők level:

Tekintetes G á s p á r Imre urnak, helyben. Végő kísérletem is sikertelen maradt. Vértési elfogadta levelemet, de a komisz zsidó hunczut visszaküldötte. Már most okvetlen távoztam. Talán nem sokat vesztetek, ha a közönség jószívűségét venném igénybe, de ezt tenni még sem akarom. Ha önnek van bizalma hozzám és reméli, hogy az ön ellen elkövetett hibák jóvátevélet étem egyik főbb czéljának fogom tekinteni, úgy most utoljára ne tagadjja meg tőlem a pártfogást és bármiként, de nyujtsion módot arra, hogy távozhassam.

Bocsánatot esd. Önnek lekötelezettje Debreczen, máj. 16. 1883. Szirmay Lajos. Ha Vértési Arnold ur azt gondolta, hogy én valami szabálytalanságot követtem el, módjában állott volna a köztünk folyamatban álló ügyet segédei által felfüggesztetni és eljárásom megbírálására nézve becsületesbírósgát kérni, de semmiféle ürügy alatt sem volt neki szabad a tegnapihoz hasonló nyilatkozattal szemfényvesztést üzni. Végre, a n e v e k e l h a l l a g t a s á v a l, mert hisz azokat Vértési ur uly is tudja, a közönségre pedig nem tartozik, közlöm a segédeimtől nyert következő nyilatkozatot:

„Mivel Vértési Arnold ur segédei, névszerint... urak tegnap 6 óra 5 perccor a segédkezéstől visszaléptek s ma 6 óra 35 perccig Vértési Arnold ur új segédek által bennünket fel nem kerestettek — alóírtak, mint Jeney Miklós ur segédei kijelentjük, hogy őt Vértési Arnold urral szemben a lovagiasság szabályai szerint minden felelősség alól felmentjük és Jeney Miklós urat Vértési Arnold ur által — a „Debr. Ell.“ mai számában (94. sz.) megjelent nyilatkozat következtében sérthetlenné nyilvánítjuk.

Debreczen, 1883. máj. 16-án. Vértési ur pedig vegye tudomásul, hogy kívánatára, neki pisztolyra „kiállók.“ Jeney Miklós.

— A csángók. Nagy-Becskerekéről jelentik tegnapi: Talán alispán jelentését c s á n g ó i n k h e l y z e t é r ő l tegnap tárgyalta megyénk közgyűlése. A nyugtalanító hírek, fájdalom, nagy r e s z b e n v a l ó k n a k b i z o n y u l t a k; a beköltözötteknek, beszámítva a 15 éves suhancokat is, alig egy harmada munkaképes; munkaképtelen, támasz nélküli özvegyek száma közel 100; a munkabér silány; egy-egy munkás 43 krt keres naponként, az élelmi szerek szerfelett drágák; a keresmény kenyerre sem elegendő; a munkások táplálék elemeleket teljesen nélkülöznek; számos család már ruházatát és ágyneműjét volt kénytelen elzalogosítani, hogy életét tovább tengethesse; vízzel, sárral telt nyílt fészerek, zsuppal rozszul fedett gunyhók szolgálnak hajlékuk; tüzelő-szerük nincs; a telepítésre számt földterület legkedvezőbb esetben csak 220 családot képes elfogadni. Törvényhatóságunk feliratot intéz a képviselőházhoz és kormányhoz azon kérelemmel, hogy véreink valamely kincstári birtokra telepíttessenek és a berendezéshez szükséges pénzüsséggel ellátassanak. A pillanatnyi nyomor enyhítésé czéljából Talán alispán felhatalmaztatott a megyei szegényalap igénybe vételére; élelmi szerek nagyobb mennyiségben foguak vásároltatni és munkásoknak a beszerzési áron eladatni.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

PIPERE.

A czim magában elég könnyelmű ahhoz, hogy komolyabb olvasókat eljesszen e következő tárczától. Mert szándékomban és hasábotkat a világ leghíbb dolgaival megöltöteni; a hölgy piperé, disz és egyéb „haszontalanságokkal“ ez utóbbi elnevezést a teremtés urának köszönhetjük. Nem találtam e lenge dolgoknak jobb elnevezést a piperénél, a német „flittur“ igen herzig elnevezést; mintha csak selyem suhogást hallana az ember, midőn kimondja; egy lehelet, s mintha rózsaszín, kék felhőt látánk; még egy lehelet, s már eltűnt minden.

A francziák „chiffous“-ja, elég jó kifejezés; de ennek végtágra már oly élesen sziszeg, mint egy kigyó, vagy legalább is egy haragos — liba. Chiffous! Valóban egy hangzik, mint egy harczriadal; lehetne vele egy századot vezényelni.

Egy harczriadal! és ugyan nők között nem adott e szó már elégszer okot harcz és pörlekedésre? Mert egy szó, nem a férfiak gyakorlatlan szeméinek, hanem a több nők szakértő, feltékeny, bíráló tekintetének esküti magát. Egy szép ruha hányztor okozott már becéltenséget, hány barátságot, sőt talán életet rombol össze? Egy gazdag amerikai nőnek, ki egykor Eugenie császárnő egyik ruháját utánoztatta meg mielőtt a császárnő az övében megjelent volna, úgy megkeserítették későbbi napjait, hogy szegény buskomorságba esett.

Alig néhány hónapja annak, hogy Bécs és Páris között nagy toilette harcz fejlődött

ki. Egy sokat emlegetett színész nő egyszerre rendelt meg egyik premiére re toiletteket két világhírű szabónál; s azonnal megvált a harcz Bécs és Páris között; a francia színész nő mindamellett oly hősies volt, hogy daczára a párisi szabó hatalmasságoknak, — Bécsben készült toiletteket viselt „Fedora“ peremiérején.

Némileg kíváncsi vagyok, mi lesz vége a két város csodálatos iparkodásának egymást föltümulni! Ah! Csak kíváncsi? tehát nincs fölhörodva azon fontosság fölött, melyet ily frivol dolgoknak szentelnek? tehát a drámai művészet egy részét a csecebecse, toilette, képezik? — Erzem e szemrehányás igazságát, de hát? — A szinpadai toilette chvindell legelőbb III. Napóleon alatt kezdett lábra kapni. A hatvanas években kezdtek legelőbb a toiletteket a drámai művészet kiegészítő részének tekinteni. A Boulevard sajtó hamar tért nyitott magának s föfőladatuk tűzte ki, a hasonlithatlan Jorth féle ruhák leírását. És ez nem valami közönséges nyelven folyt; oh nem; ezek mesterember kifejezések; ők az egész szabó művészetet egy magasabb sphaarába állították.

A ruhát nem csinálták, hanem teremtették, ép úgy mint a színész szerepét. Egy kalap kép melyet Tórome vagy Meissonier rajzoltak. Egy toilette föltaláltott, fogalmzatott; nem kéz műve, hanem a szellem szüleménye, ihlet, sugalat vagy pláne költemény!

És valóban! egyre készültek a szebbnél szebb ruhák, melyek oly gyöngédek, mintha hozzá a pompát, másikat a kellemet, harmadikat az elbájolás művészetét, és végre a negyedi

üzleti hangon bocsánatot kérve — átnyújtja a — számlát!

Egy csomó szabó-számla, mely megfizethetlen adat volna ez valamely nép művelődési történetéhez! Midőn a ruhák költeményekké változtak, természetesen áruk is mindig feljebb szállt Korának egyik legfényűzőbb hölgye, Josephine volt I. Napoleon neje. Naponként legelőbb hatszor változtatta öltözékét, s megvette a világ minden csecebecséjét, me y csak szemei elé került. Az elvállás után, ügyeit rendezve, 600,000 franc szabó-tartozást találtak fizetetlen. A mi ugyan jelenleg, oly állásu hölgynek mint ő volt, s ki hosszas ideig vitte a fényűzés és elegancia terén a vezérszerepet, még nem is sok lenne. Alig lehet azt elgondolni, hány millió dobátik ki évenként piperére. Patti százezer forintot, Sarah Bernhard még sokkal többet költ évenként. Itt Bécsben is ha végig nézzük az operaház ragyogó páholylait, számos szemkaprázó, fényes öltözéket láthatunk.

Sok nő költ évenként 20, 30, 40 sőt 80 ezer forintot is (évenként!) Josephine császárnő adóssága jelenleg 10 millióra rugna.

Ugy látszik, hogy a fényűzés mindig nagyobb mérvet ölt, a szabók számlái mindig kerekesebb számokat mutatnak, s a francia köztársaság nem engedti hátrébe szorítani magát a III. Napóleon alatti időktől. Zola így fejezi be egyik regényét, mely a II. császárság mozgalmas idejében játszik: „Renée agyvélő gyuladásban halt meg; arya fizette ki adósságait, a szabó számlája 270,000 francot tett ki.“ Már akkor sokáltak 2 ezer francot egy ruháért; de mily szédtő magasra menne a Renée kontója most, midőn néha egyért 10 ezer franc tiszteltdíjat is adnak. Ennél drágább költeményeket még senki sem vet. A szinpad természetesen példával jár elől a fényűzés terén,

s a színház jóakarói nem késnek néha ellene szólani. Mintha a szegény művésznők egyedül lennének ennek okai; hisz a kor áramlata folyton emelni a fényűzést, a komfortot, a pompát.

A szinpad diszleteit folyton újítják, szépitik; hiába a gázláng azt megkívánja s vége e jó, régi idők barátságos fagygyugyertya fényűzésnek, a hol még mindaz arany volt, a mi fényűzés; a legújabbban alkalmazott villanyvilágítás ismét követelőbb! Még a műépítésszek is némi tekintetben lelkükre vehetik e fényűzést; oly gyönyörűen ékítik e páholyokat, nézőhelyeket, hogy megzavarná az összhangot, ha nem öltözködnének. Laube egykor panaszkodott a Stadtheater szépsége miatt; ő a praktikus, előre látta, hogy ahöz mérten mibe fog kerülni a szabó és kárpitos.

Szegény rágalmazott színésznek; ők bizonyára nem egyedül okai a toilette schvindellnek, mert a szinpadai öltönyök boldond divatát elégszer az uraknak köszönhetjük. XIV. Lajos idejében nem szabad volt az énekesnőknek üres kézzel megjeleni a szinpadon; Iphigenie legyezött, Medea sétatobot, mely varázspálcát ábrázolt, Armida zsebkendőt tartott kezében. És elhiszik, hogy bátorság kellett hozzá, miszerint Maupin asszony Medea szerepében, a megszenteltetett hagyomány daczára, üres kézzel jelent meg a szinpadon. S ha egy századdal előbbre lapozunk, midőn Madame Favart, Bastienne parasztleány szerepében, az előírt selyemcipők helyett, fapapucsban kopogott elő? Még számos példát tudnék előhozni. De jönnek aztán a modern párisi szinműirok és szerepeltetnek oly alakokat, kiket a legraffináltabb fényűzés kőnyez; teremtenek oly szerepeket, melyekhez csaknem több toilette, mint a Kaméliás hölgy, a melynek ne-

* Be I. kerület d. u. érke nepelyes f kat ezenne legttömeges e. Kiss u t á n, T rosház udv * Bek nak ujonna közül, K. T beköszöntő lomban, K n a g y t e r melegben * Sze altábornagy zett s a n a b en állomás tok erdm nyilvánítá G h y c z y a el városunk tett S i m o * Felül h. 14 én tar lülöztek. Imre 1 frt, János 1 frt, b a n József 1 frt, N. N. 2 O z o r y 1 frt, K e r t e z s e f 1 frt, G b o r 1 frt, T ó t h Kálmán 1 frt, V a r j a 1 frt, K e r e 1 frt, M. M. E r d e i F e r o l y 1 frt, László 1 frt, s e r A l a j o s 40 kr. Fogad * Vértés szerkesztőjéve punk. Azon kiknek ezen a megjelent nyil résűk van, lovagiasság sz megillető bély tési urat mint pése. Minket a miután megjel megövedölhe sarokba szori mit kibuvó ré annyiszor sika tündeti fel s belekeverné a szívű közönség hogy a gyászol tet haldozik o ly cikket irat tenziáját, bees nak máskülönb vétének és hely egyseruten két Vértési ur ál melynek van tése — több r vezetésen kívül a lap főközlem kodnia nem ke t kirendelt ve nek drágán —

Helyi hírek.

ilyenek azonban nem ér...

már csak kevés mondani...

Gáspár Imre urnak...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

Arnold ur azt gondolta...

* Beszámoló. Thaly Kálmán, városunk I. kerületének szeretett képviselője f. h. 26-án d. u. érkezik Debreczenbe. Az indóházban ünneplés fogadtatás leendő, melyre elvtársainkat ezennel figyelmeztetjük s kérjük a lehető legtömegesebb megjelenést. Másnap, 27-én d. e. Kiss Albert egyházi beszédje után, Thaly Kálmán beszámolóját tartja meg, még pedig jó idő esetében a város ház udvarán, rossz időben a tanácsteremben.

* Beköszöntők. Városunk ref. egyházának ünnepi választott, szeretett lelkészei közül, K. Tóth Kálmán f. h. 20-án tartja beköszöntő beszédét az ispotályi templomban, Kiss Albert f. h. 27-én d. e., a nagytemplomban, mindkét alkalomra melegen felhívjuk a hívek buzgalma.

* Személyi hír. Ghyecz Béla honvéd altábornagy tegnap hajnalban városunkba érkezett s a nap folyamán szemlélet tartott a helyben állomásozó honvédség felett. A gyakorlat eredménye fölött teljes melegegészt nyilatkozott Csáky Kálmán ezredesnek. Ghyecz altábornagy, ki ma délután utazott el városunkból, ma d. e. 11 órakor látogatást tett Simonffy Imre polgármesternél.

* Felülírók. A helybeli függ. kör f. h. 14-én tartott ünnepélyének alkalmából felülírók B Nagy János 2 frt. Gáspár Imre 1 frt. Kulcsár József 1 frt. Szőke János 1 frt. Kálmán Lajos 1 frt. Csobán József 1 frt. Dr. Legányi Gyula 2 frt. N. N. 2 frt. Veres László 1 frt. Dr. Ozory István 2 frt. Csórián József 1 frt. Kertész István 1 frt. Keszey József 1 frt. Óri Mihály 1 frt. Alföldi Gábor 1 frt. Takács József 50 kr. Könyves Tóth Kálmán 1 frt. Tiszt. Tóth Lajos 1 frt. Varjas István 1 frt. Mayer Ferenc 1 frt. Kertész János 1 frt. Bácsi László 1 frt. M. M. 1 frt. Szőke Ferenc 50 kr. Erdei Ferenc 1 frt. Dr. Kurucz Károly 1 frt. V. V. 1 frt. V. V. 1 frt. Rab László 1 frt. Vadon Sándor 1 frt. Tahviser Alajos 1 frt 40 kr. Összesen: 34 frt 40 kr. Fogadják szíves köszönetünket.

* Vértési Arnold urral, a „Debr. Ell.” szerkesztőjével hosszasan foglalkozik mai lapunk. Azon becsület és lovagias egyének, kiknek ezen a „Debr. Ell.” tegnapi számában megjelent nyilatkozatára, az illető válasza részük van, Vértési ur eljárására csupán a lovagias szabályaim szempontjából sütké megillető bélyeget; mi azt hisszük, hogy Vértési urat mint embert is híven jellemzi fölépése. Minket a „nyilatkozat” nem lepett meg, miután megjelenése előtt, csaknem szorú száraz megővendőhünk volna egész tartalmát. A sarokba szorított ember használja fel azt, a mit kibúvó résekkel véli s épen ezért — mint annyiszor sikerült neki — magát mártírnak tünteti fel s nem resteli családi gyászát is belekeverni a dologba, hogy így hasson a jószívű közönség könnyűdegeire. Eltekintve attól, hogy a gyászoló szüle épen mutat kegyeletet haldokló gyermeke iránt, ha épen akkor oly cikket írat, a melynek célja másnak existenciáját, becsületét tönkre tenni; Vértési urnak máskülönbén sines joga a közönség részvételének és helyeslésének igénybevételére. Itt egyszerűen két lap áll egymással szemközt; a Vértési ur által szerkesztett „Debr. Ell.”, melynek van fényes subvencziója, szerkesztése — több rendbeli anyagi kedvezmény élvezésén kívül — még azon előnnyel jár, hogy a lap főközlönyéről, a vezércikkiről gondoskodnia nem kell; készen kapja a kormány által kirendelt vezércikkiről. — Dacára ennek drágán — rosszalap szerkesztőjének

szétségét először talán még szerzője sem sejté, mert hisz mindig oly színésznek ajánlá adni, a kinek legzadagabb barátai voltak. Lehet aztán csodálni, ha azok, kik ily szerepet adnak elő, iparkodnak egyszersmind mindig természetesebben játszani? És e fajta darabok által nagy jelentőségre jutott a színész szinpadai életében a társalgási öltözék és vele együttesen a szabó és szabóné. Miután föltételezem, hogy komoly emberek ugy sem olvassák cikkemet, kivonatan közlöm önökkel némi részét ama leveleknek, melyeket két nagyhirű művésznő bécsi szabónőjükkal váltott. Mily lázas sietséggel volt írva, s mily kedves, hízog hangon szólnak; egyik sem elégszik meg azzal, hogy szárazon megrendeljen és fizessen; oh nem!

A szabóné oly főszemély, kit tisztelni és szeretni kell, meg kell győződneti mely tiszteletünkről, kezét szoritani, megölelni, kedves utóiratokat írni neki, hisz ő oly fontos egyéniség! Egy új opera, vagy dráma ritka dolog. De ki utítja föl a régi darabokat új toleetekkel? a szabó!

Sarah Bernhardt nem rég egy szikrázó szellemű levelet írt Sardou „Fedora”-járól. Egy kissé merész hasonlatot tesz benne az Atyaisten és Sardou közt, a mit én nem értem meg tökéletesen. Hanem anyai világosság lett előttem, hogy Sardou mindjárt az Atyaisten után jár, Éva teremője után a Fedoráé, de legalább Sarah rá nézve még egy harmadik személy van a két teremő között — a szabó. Mert a természet műve nem mindig plasticai, tökéletes idomu, azért a szabó az, a ki addig javít, dolgozik, míg csak tökéletesnek néz ki, és az ugyan kevésbé értené mesterségét, a ki ily közönséges szereket mint vatta és halcsont venne alkalmazásába. Sarah azt mondja egyik szabónőjéről, „elle sait don-

ner un certain corps” ért hozzá a ruhának bizonyos testet adni. Ime itt van! a testet mely nincs, megteremtí a szabó; tehát teremő. Ugyan, hogy ne kénezetnek el a nők azon lényt, ki némileg képes a szolgáló nehekes mozgásu alaknak, egy hercegnő kecses tartását kölcsönözni. Igaz, hogy néha pirongatják is; Patti nincs melegegde virágokkal behintett Traviata costumével, s bosszusan hasonlítja egy zöldséges kerthez. De ha sikerül a költemény! akkor nem kímélí a dicsőítést; „Ma robe crême, írja Sarah, ni „ni allait tres mal, oh! tres mal; les trois autres sont des merveilles qui ine vont deliciense ment!” S midőn új ruhát rendel, nemcsak technicitéseket ad, ajánlja a derekat jól kikanyarítani (cambred la taille) és még aetheticai kívánságait is előadja: legyen kaczer, eszményi, egyszerű, kedves, nagyon szép!

Egy új ruha! mennyi izgatottsággal lesz az megrendelve, de hát még az az idő bevérvára, mikorra elkészül!

s kormányának, oly lapot, a mely mindössze szállítás, mind tartalom tekintetében kritikán aluli. — Az, hogy az általuk felhasználott, éretlen gyereket eltaszították s kilökték a világba fillér és pártfogás nélkül; az, hogy önk kitaláltak egy furfangot, melyről azt hiszik, hogy a közbelepett becsületes emberek kezei közül kiszabadítja, az nem elegendő, önknek lealczázva kell állaniok a világ, — sőt saját pártjuk előtt is, melyről nem hisszük, hogy az önk harcölás-módját magává tege. — Az egyszéri könyvárus kirakata szerint: „Der grosse Adelung, herabgesetzt im Preise!” Melőttassék az elfogulatlan közönségnek az Önök tegnapi nyilatkozatát a mi lapunkban ma megjelent nyilatkozat mellé tenni; ott a fogásokra, a megszorult róka kibúvó kereséseire, itt pedig a felháborodott becsület kifakadására, a fogások nélkül előadott igazságra kell ráismer-nők! — Mi pedig bocsáuatot kérünk közönségünktől, hogy ennyi tért vesztegettünk az ugysis unott polemikára, s azon reményünknek adunk kifejezést, hogy Vértési ur ezental magánután intéli el ügyeit s mogóvja mindkét lapnak közönségét azon unalomtól, hogy lapjaiban mindég csak a hírlapírók személyeskedéseit olvassa!

* Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk forrón szeretett férjem, a legjobb Apa és rokon néhai Bőszörményi Gábornak, f. h. 15-kén d. u. 6 órakor életének 60-dik, boldog házassága 26-dik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. h. 17-kén d. u. 3 órakor előbb Sz. Anna utca: 2461. számú háznál, majd a ref. kistemplomban tartandó gyász szertartás után a Czegléd-utcai sírkertben fognak örök nyugalomra letéetni. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, ösmerőseinket és a n. e. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1883. május hó 16. Nője: öz. Bőszörményi Gáborné szül. Kerékjártó Zsuzsanna; leánya: Mária Balog István férjével öz. Bőszörményi Józsefné szül. Szilágyi Erzsébet; id. Balogh István nője Szilágyi Julianna; a rokonok nevében is Áldás emlékére!

* A Telegdi-tanyán lévő debreczeni SZIKSÓS FÜRDŐ, kedvezően az időjárás, pünkösdi első napján tetleg megnyitott; és itt ezután már fürdő és teljes ellátás folyvást kapható; és pedig május és június hónapokban a következő kedvezményt nyel: a ki legalább nyolcz napig ott tartózkodik, annak a szoba, reggeli, ebéd (háromfele.) s vacsora (egy fele.) együtt naponta 1 frt 90 kr.-jával számíttatik — Julius és augusztus hónapokban az árak magasabbak lesznek.

* A debreczeni egyházmegye ápríl hó 3-án tartott ülésének jegyzőkönyve nyomtatásban megjelent s az érdeklettek megkötődtek.

* A központi választmány gyűlése legközelebb egybe fog hivatni a polgármester ur által.

* Legátusok. A közelebb mult pünkösdi ünnepekre mintegy 140 ifju ment ki a debreczeni főiskolából vidéki egyházakba az istentiszteletet teljesíteni.

* Nodves a föld. A Hortobágyon, miut értesülünk, a mező vízben áll mindenütt s rendkívül táp-dus. Jóságartó gazdáinknak e hír megnyugtatósúl szolgálhat.

* Tolvajlás az utcán. A czeglédutcai szinkör előtt ácsorgó publicum sorában tegnap vakmerő lopás követtetet el. Egy fiatal ember a mellette áldogáló gyermek zsebében megsejtett pénz elcsente, de rajtavesztett, s

a rendőrség által érzékenyen meg lett büntetve. * A lövönatu vasut. Ma még azt hisszük, egy darabig utóljára foglalkoznunk kell e kérdéssel, hogy számot adjunk a közönségnek azon nagy fiaskórol, melylyel az ügy végződött. A drezdai bank képviselője a „nagy tanulmányozás” után ma délután zsebreavágta a hozott kaucziót és elutazott városunkból. A hirnevés Altmann ur tehát egy felévig ültette fel a város nagyképködéssel, holott közönséges szenzál, ki csak a más kegyelméből akart hasznot hajtó vállalatba bocsátkozni. A hatóság sokat tanulhatott s hisszük, tanult is ez esetből. Máskor bizonyára nem fog megbizni mindenféle nyakra-főre vállalkozókban.

* A szegény legények kora nem tñnt még le egészen. Pusztáinkon ma is található közölök egy-kettő, csakhogy az ujkori z s a n d á r nyakon csipi őket, s behozza a börtömbé, mint ma két atyafi, kik csavargóban, igazol ványok nélkül találtak a mezőn. Átadtattak a rendőrségnek.

* Hazánk s a külföld. — Árpád sirja. A főváros felvette ásatási programjába a középkori műemlékek kutatását is és különösen Fehéregyháza romjainak felfedezésére irányozta a papföldi ásatások vezetésére kiküldött bizottság figyelmét. Fehéregyháza emelkedett a sír fölé, hol Árpád hamvai nyugosznak. E tárgyban a régészeti bizottság Havas Sándor előklete alatt a napokban ülést tartott; miután kétféle vélemény áll fenn arra nézve, hogy Árpád sirja hol lehet, egyik a mit Havas vitat — a Kis Czell nevű magaslatt jelöli meg a Remete hegy aljában; a másik — mit Thold Titusz véd — a Rád-malom mellett hiszi Árpád sirját és Fehéregyháza romjait. A bizottság végre is Havas véleményét fogadta el valószínűbbnek és elhatározta, hogy a kis c z e l l i m a g a s l a t n a l kezd meg az ásatást. — Helyszíni szemlére és az előleges teendők megbeszélésére albizottságot küldött ki. A munkálatok már a jövő hét elején megkezdődnek.

* Boszorkánypör. A nagyváradi járásbírótság előtt egyik szomszéd községben bepanaszolt egy atyafi egy öreg asszonyt a községi bírónál azért, hogy elfogta a tehene tejét. A böles bíró kimondotta a végrehajthatlan határozatot, hogy t. i. a vén asszony köteles visszadni az elfogott tejet a tehének, különben fizet 3 frtot. Az öreg asszony becsületsértési perbe keverte a jámbor atyafit a járásbírótság előtt, azonban kérelmével elutasított, mivel az, ha valakit boszorkánynak neveznek, nem becsületsértés. Most már a panaszkodó atyafinak a fejből még a pápa sem veri ki azon hitet, hogy az az asszony csakugyan boszorkány, mert a járásbírótság nem adott neki igazságot.

* Forgószél Amerikában. Londonból távirják máj. 13-iki kelettel a következőket: Canas City (Missuri) fölött vasárnap iszonyu szélvihar dühöngött, melynek következtében sok ember életét veszítette; s számosan megsebesültek. Vagyonban e vihar mintegy 300.000 dollárnyi kárt okozott. Ugyane nap délutánján újabb forgószél támadt, mely Webb Cityt az Orno megye mellett — Missuri délnyugátán — majdnem teljesen megsemmisítette. E városban a halottak száma rendkívül nagy, s a megsebesültek legnagyobb része is teljesen reménytelen állapotban van. — A gyűlölködő nagybátya. A következő eset, melynek hőse: egy nagybátya, a ki gyűlöli, s gyűlöletében gyilkol, sőt öngyilkol is, egyike a legnagyobb ritkaságoknak. — Párisban történt, e hó 11-én. Morterol Emil építésznek nőt kellett volna vennie Muzel Blanka kisasszonyt. Midőn a völégény leszáll kocsijáról a menyasszony lakása előtt, egyszerre csak belé röpül egy revolver golyó, s ő véres mellet omlik össze. Mielőtt azonban a gyilkost elfoghatták volna, elő kap egy üvegcset, annak tartalmát — cnyankálit — egy hájtásra kiiszza, s holtan rogyik össze. Kiderült, hogy ez ember, 75 éves agg férfi, Hammerer, nagybátyja volt a menyasszonynak; találtak nála egy levelet, melyben megírja, hogy unokahuga olyan férfihoz akart nőt menni, akit ő gyűlöli, s ezért elhatározta, hogy ez embert megöli. A szerencsétlen völégény bevitték a házába, ahol a lakadalmas társaság már együtt várakozott, s remélte, hogy meg fogják őt menthetni, amár sebe rendkívül súlyos.

— A Nanák. Mindenki tudja, hogy Zola Emil regényeinek irásában mily lelkiismeretes-séggel jár el. Mikor a „Naná”-t írta, s hősnője boudoirjának leírására került a sor, egy barátja által egy hírhedt párisi cocotte fényűzettel butorozott szobájába vezettette magát, s itt a tulajdonosné távollétében a legbehatóbb helyi tanulmányokat tette. Ezen galant hölgy a párisi nagyvilági körökben Mademoiselle Valtessio név alatt ismeretes. Most ezt a cocotteot is elfogta az irodalmi becsüvés, s fölcsapott írónak. Könyvet írt, melyet elke-rezített „Les Nanás”-nak és anyjának, Mére Labigenak ajánlotta, ki épen ugy mosóné, mint Gerlaise, a Nana mamája. A „Les Nanás” nem kerül kereskedésbe, hanem csak kevés számú példányban nyomtatik, melyeket Valtessio kisasszony meghiit barátai közt osztogat szét, példányonként holmi potom ezerkét száz frankért.

— A moszkvai czári koronázásra várt fejedelmi vendégeknek és kíséretök tagjainak számát kétszázra teszik. A sajtó képviselői közül eddig hetvenen jelentkeztek. Miután azonban a Kremben csak 40 hírlapíró számára van hely, világos, hogy minden jelentkezőt nem fogadnak el, hanem a párisiakat előnyben fogják részesíteni, s a többinek jut ami jut. Orosz hírlapírók közül csak tizenegyen jelentkeztek.

— Vasuti baleset történt a körösvölgyi vasut világi állomásán. Csörgő Mihály vasuti őr, a mint három vasuti kocsi összetölt, oly szerencsétlenül került a kocsi közé, hogy feje szétzúdott. Abban a pillanatban szörnyet halt.

* TÖRVÉNYSZÉK. — A budavári gyilkosság. Tóth Gerő vizsgálóbíró tegnap délután fel 4 óráig hallgatta ki a Mailáth meggyilkolásának vádja alatt letartóztatott és Jávor János a gyilkosság egyik-másik körülményeire vonatkozólag igen fontos vallomást tett. Jávor még nem volt szembesítve Spangával, sőt nem is tudja, hogy az le van tartóztatva. A vizsgálóbíró a napokban történő újabb kihallgatástól is nagy eredményt vár.

* Apró-cseprő. Egy ur megverte az anyját. Emiatt bünyvitő törvényszék elé kellett állnia. Miután kikérdezett, az elnök a következő szokásos kérdést intézte hozzá: — Mit tud még ön mentésére felhozni? — Elnök ur! felelt a vádlott; három feleségem volt eddig, és három anyósom. Hanem csak ezt az utolsót vertem meg meg. — Ön fel lesz mentve. Önnek van igaza.

Menj! kérdez meg minden paránytúl. Sorsá! mind hogy mit talá! S a szelnek az fáj, hogy csak szaguld. A bércezek az, hogy mindig áll. A csilag éltet rég megunta. A virág sir... a lét kevés! A lángnak gyötör a sok munka. A fénynak a semmittevés! Ha a nő szerez. Csak ölni fél, de bátran megy halálba. A férfi ölni tud, de halni gyáva! Ifj. Abrányi Kornél. Az kincsem a mit értek, gondolok. Reviczky Gyula.

— Gyöngyszemek. Senki sem tiszteli olyan öszintén a hirnevét, mint azok, kiknek nincs módjukban rá szert tenni. — A szegény embernek, hogy igaza legyen, négyezeresen kell igaznak lenni, a gazdagnak, hogy ne legyen igaza. négyezeresen kell nem igazának lenni. — Ha jó szived és egyuttal eszed is van, az első arra szolgál, hogy rászédjenek, a második arra, hogy rászédtek. — Van valami, a mi százszor nevezőbb a versírásnál: a versek eladása. Azért a költők rendszeren gazdagabb rimekben, mint pénzben. — Az önzés hibáink közül a leggyöngébb és mégis legtöbb eletereje van; egy semmiséges megbeszeli de semmi meg nem ölheti. — Az élet élvezeteit illetőleg elmondhatni, hogy a barátság a kamatokból, a szerelem a tőkeből táplálkozik.

Bibliai felelet. Midőn Anjou János 1421-ben hadat vitt Nápoly ellen, zászlóira az evangélium eme szavait íratta: „Es elküldeték a ki Jánosnak nevezetett.” Arragóniai Alfons a város védője azonban nem kevésbé volt ártas a bibliaiban mint ellenfele s imigyen felelt a biblia szavaival: „Es ők nem fogadják be Jánost.”

Legujabb. Lapunk zártakor vesszük azon értesítést, hogy a helybeli ref. egyház ujonan választott lelkésze Kiss Albert orsz. gy. képviselő ur f. h. 23-án a déli vonattal érkezik városunkba. Egidyejédel azon valószínűségről is értesítene, hogy az I. ker. orsz. képviselője Thaly Kálmán ur máj. 26-án ugyan megérkezik körünkbe, de beszámolóját nem másnap 27-én, hanem nehány nappal később tartandja.

Hajdumegye főispán állására — a betegeskedő Miskolczy Lajos főispán végleges lemondása folytán, hir szerint gróf Zichy Géza vagy gróf Degefeld József fog kinevezetni

Felol szerkesztő: GÁSPÁR IMRE Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

NYILT-TÉR.)* NYILATKOZAT.

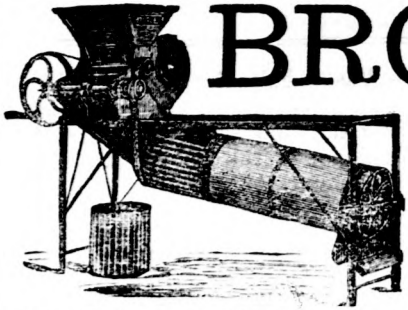
Mely megbotránközösséssel vettük tudomásul, hogy Kállay Ferencz a debreczeni ref. főiskolában negyed év első felét elvégzett hitanhallgató, legközelebb nagy-csedí volt, — de több rendbeli aljas tetteiért felfüggesztett és Nagyecsedből a fegyelmi vizsgálat kikürelése végett eltávozni kénytelenített leánytanító — az általa itt elkövetett váltohamisítás és bírtok bizonylat hamis aláírásával nevünket is kapcsolatba hozta; a midőn ezen aljas rágalom ellen határozottan tiltakozunk: — Kállay Ferenczét aljas, a társadalom semmiféle rétegében meg nem tirthető egyének nyilatvítjuk. Kelt Nagy-Ecseden, 1883. május 15.

Veres Lajos, Szabó Lajos, jegyző. fi-tanító.

*) E rovatban közlötékét nem vállal felelősséget a Szerk.

1883-iki friss töltésű szolvai, polenai és luhi Erzsébet ásványvizek diszesen kiállított üvegekben megrendelhetők: Munkácson és Nyiregyháza a központból. a főkraktárban. MARSALKO KÁROLY, munkácsi urad. Ásványvizek bérloje.

BROGLE JÓZSEF

Ajánlja minden gazdasági kiállításon ki-tüntetett

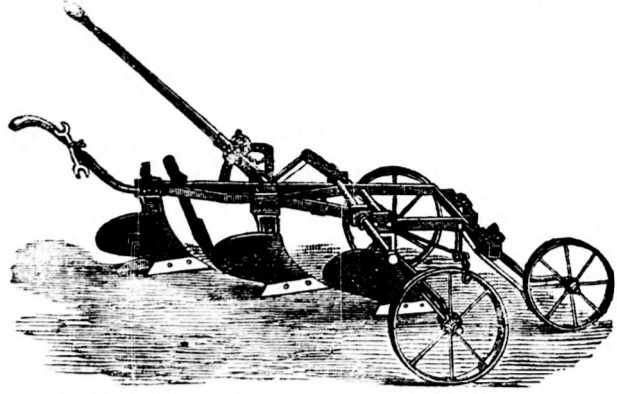
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasított és hasított lemezeket, mal-mok, méhészeti és technikai czélokra.

Járgány-cséplőgépeket

Továbbá e téren a legújabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kilo ára 55 frt. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

gép- és rostalemez-gyára
BUDAPEST gyár: külső váci-ut.
raktár: váci-körút 68.

Szabadalmazott

hármaskéket

közönséges és acél-ekéket

cséplőgép-lemez-szitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhoz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

Titkos betegségeket

gyógyít legújabb tudományos kutató-alkalján, még a legkétesebb esetekben is, minden hivatás-zavarás nélkül Épen úgy gyógyítom a titkos ifjúkori bűnök (Onania) gonosz következményeit, idegbomlás és tehetetlenséget.

Dr. BELLA,

tudós társaságok tagja sat. Paris, 6. Place de la Nation, 6.

Spitzwegerich-féle

SZÖRP ÉS BONBONOK.

a legfrisebb növényből gyártva Strubecker C. okl. gyógyszerész és vegyész, László utócai I. Singerstrasse Nr. 6. Felül mulhatatlan gyógyhatásában mell- és tüdőbetegségeknél, továbbá bronchial, nyálkásság, köhögés, rekedtség, nehéz lélegzés, és gyermeknél számár-hurtnál.

Minden üveg a czéggel van ellátva. Kapható Dr. Rotschneck V. Emil gyógy-szertárában.

Tekintetes ur!

Több éven át súlyos lábajjal egybekapcsolt gyomor-hurut bajban szenvedvén, dacára az orvosi segélynek annyira lefogtam, hogy már alig voltam képes lábaimon állni. — Ekkor végre, dacára az ugynevezett ajánlott egyetemes nevek iránti ellenszenvemnek szántam magamat, meghoztatni az ön Dr. Róza-féle életbalsamját, melyet azután utasítás szerint használtam. Nyolc napi használat után étvágyam ismét megjött, s 8 nagy palackznak az elfogyasztása után egész-ségem tökéletesen helyre állott. Minden ember, a ki csak ismer, nem győzök eléggé csodálkozni jelenlegi jó közérzetemen, ennek következtében kedves kötelességemnek tartom önnek kitűnő gyógyszerét legbensőbb köszönetemet fejezni ki, s igyekezni fogok azt minden hasonló bajok-ban szenvedőnek a leg-élegetten ajánlani. — Az ellen nincs semmi kifogásom, ha ezen sorai-mat, mind a mellett is nevez kirrása nélkül, a közönség elé bocsátja. Miután pedig ezen dr. Róza-féle életbalsamot mint házi szert, mindig a háznál óhajtom birni, ezekből felkérem után-vét mellett 16 palackznak a szives megküldésére, maradván teljes mély tisztelettel

J. W. cs. kir. főhadnagy
a 8-ik tábor tüzérezredben, Nagy-Szebenben.

T. Fragner ur!

Felkérem, hogy nekem posta útján a mellékelt 10 frtért tíz üveg Dr. Róza-féle életbalz-samot küldeni sziveskedjék. Egyidejűleg szabad legyen tudnom, hogy ez orvosság a legkitű-nőbbek egyike, mert három hónapi használat alatt gyomorajándalmakat nem érezek, mely beteg-ségben pedig már tíz év óta szenvedtem. Továbbá német, ki májában évek hosszú során át szenved, teljesen meggyógyította, gyermekeimet pedig az itt annyira járványos isztól óvja meg. Fogadjam uram tiszteletem kifejezését, s maradtam Masalsky Kázmér, a vasuti munkások fel-ügyelője Alexinatzban (Szerbia).

Gyors és biztos segély a gyomorbajok és annak következményei ellen.

Az egészség fentartása

egyedül csak a jó emésztés fentartása s elmozdításán alapszik, mert a jó egészség és a testi és lelki épségnek ez az alapja. Az emésztés szabályozása, a kellő veresítés elérésére, a megromlott és hibás veresítéskor elváltatására a leg-jobb bizonyított házi-szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

Dr. Róza-féle életbalsam.

Mely a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gondal ké-szítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztés bántalmaknál, nevezetesen az étvágyhiány, a savanyu felbűgés, a puffadás, émelygés, has- és gyomorajándal, a gyomorgörcs, a gyomornak ételleli túlterhelése, az elnyálkásodás, a vértörődés, aranyeres bántalom, a női betegségek, bélbajok, a rászkór és lépkór (emésztési zavarok következtében) ez az emésztés összes működésére életkötőleg hat, tiszta és egészséges vért hoz létre, s a beteg testnek előbbi erje és egészsége ismét megadatik. Ezen kitűnő hatásnál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszeré vált s általános elterjedésnek örvend.

1 palackkal 50 kr., dupla üveggel 1 frt.
Több ezer elismerő s dícsérő irat van kitéve szives betekintés végett. Bérmentelt megke-resekre utánvét mellett mindenhová megküldetik.

Óvás!

Minden kellemetlen félreértés kikerülése végett felkérem a t. cz. vevőket, mindenütt há-tározottan csak Dr. Róza életbalsamát kérni Fragner B. gyógyszerárától Prágában, mivel azt tapasztaltam, hogy némely helyen a vevőknek, ha csak egyszerűen életbalsamot kér-nek, s nem teszik hozzá, hogy Dr. Róza-féle életbalsamot, akármilyen hatás nélküli keverék lesz adva.

Valódi Dr. Róza életbalsam kapható a főraktárban: Fragner B. gyógyszerárán „zum schwarzen Adler“ Prága Kleinseite, a Spornergasse sarkán 206. sz. s az alább felsorolt raktárakon:

Debreczen: Göllt N. és Rotschneck V. Emil gyógyszer, Budapest: Török J. gyógyszer, továbbá kapható: Baán, Bonyhád, Bozovics, Eger, N.-Becskerék, Gyöngyös, Kadarkút, Kaposvár, Karánsebes, Késmárk, K-Szeben, Komárom, Lugos, Makó, Malaczká, H.-M. Várhely, Miskolcz, M.-Óvár, Pozsony, Rétság, Sz.-Fejérvár, Sarcza, Szeged, Temesvár, Szabadka, T-Ujjak, N.-Szombat, S.-A.-Uj-hely Vág-Sellye, Versce, Zala-Egerszeg.

Minden gyógyszerár, valamint a fűszerkereskedések legnagyobb része raktáron tartja ezen élet-balsamot. — Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házikenőcs,

biztos és kipróbált szer gyuladások, sebek és daganatok gyógyítására. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, terjedése és keményedésénél, a gyer-mek elválasztásánál gyenyedésnél, vérdaganatoknál, genyfakadásoknál és pokolvarnál; körömmé-regnél a kezén, vagy lábán; keményedéseknél, duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonadag-nál, holttetemnél, közhányos és csusz daganatoknál; időleges csukló-lábnál a láb, terd, kéz és csipőkben; ficzomodásoknál; a fekvéstől kibeszedéstől; kipálított láb- és tyuk-zemre; fel-tört kezek- és somóforma cserapedésnél; rovarcsípések által okozott daganatoknál; régi, vagy genyodó sebeknél; rákos daganatoknál; feltört lábknál, csonthátya gyuladoknál; régi, vagy minden gyuladás, daganat, keményedés, duzzadás a legrovidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyepződés beállott, a daganat a legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja és meggyógyítja les.

25 és 35 kros szelencékben.

Fül-balsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. Egy palackkal 1 frt.

Tűzoltó felszerelések.

Kovácsolt vascsövek.

Gőzkazáncsövek.

Kendertömlők.

Geittner és Rauschnál

BUDAPEST.

Sugár-ut 12.

Mindennemű szerszámok.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legfőbb égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital, kitűnő hatású bizonyult köhögésnél, gége bajknál, gyomor-és hólyag hurtnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsruhban (Csehország).

A felíratra

s a dugaszba égetve

a mint itt látható

pontosan tessék ügyelni.

MATTONI'S
GISSHÜBLER

Tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönségnek, hogy itteni

férfi-ruha üzletemben

a már megérkezett tavaszi és nyári szövetek, megtekintés és megrendelés végett szolgálatára állanak.

Az újabb időkben nagyobbodó keresletnek megfelelőleg jelentem azt is, hogy papi selyem palástok, hozzá való főveggel együtt, nálam megrendelhetők.

KÉSZ FÉRFI-RUHA RAKTÁRAM

pedig, hol a felekre terhelő alku nélküli készpénzfizetés mellett szolgálom ki a t. közönséget, minden igényeknek megfelelőleg el van látva KÉSZ FÉRFI-ÖLTŐ-ZÉKEKKEL, melyek saját szabásom és gyártásom szerint készítték, vagyok a nagyérdemű közönségnek

alázatos szolgálja

SZEDLÁK JÓZSEF,

férfi-szabó.

Ruganyos felkötők 2 f 10 kr. 4. f 50 krig.

Miután a véletlen szerencse kedvezett, egy igen olcsó s a mellett kitűnő finom bóranyaggal rendelkező gyárral megismerkednem, a nagy-érdemű közönség érdekében üzletemet úgy szereltem fel, hogy bárki izlésének és igényének tökéletesen megfeleljen.

Ennélfogva bátorodom a n. é. közönség figyelmét felhívni, misze-rint ujjalag felszerelt

KEZTYÜS-ÜZLETEMET

(kistemplom-bazár-épület)

a legkitűnőbb jó minőségű, saját gyártmányú czikkkel berendeztem, a melyek a helybeli piacon a legutányosabban egyedül csakis nálam vagy tölem szerezhetők meg, a következő áron, u. m.

1 pár II-od rendű 2 gombos 70 kr, I. rendű prima 2 gombos 1 frt — kr
1 „ II-od „ 3 „ 75 „ I „ 3 „ 1 „ 10 „
és így tovább, minden gombnál 10 krral drágább.

1 pár férfi glace csakis prima, 1 gombos 1 frt, 2 gombos 1 frt 10 kr
1 „ dupla varrott keztüü kecskebőrűből 1 gombos 1.20, 2 gomb. 1 „ 30 „
1 „ kutyabőr keztüü szintén dupla varrott 1 „ 40 „

Az árak egyenlők a glace, mosó szarvasbőr vagy katonatiszti keztüüknél.

Továbbá ajánlom a nálam készült ruganyos és az ugynevezett rugyanta sérvkötőimet is, melyek nemetszés esetén visszacserele-tetnek; ugyszintén ajánlom a legjobb és legalkalmasabb szuszpenzóri-umokat, különféle mustrákban és nagyságokban, melyekből mindig nagy készlettel rendelkezem, ajánlom minden a keztüüséghez tartozó czikkek elkészítését a legnagyobb pontossággal. — A sérvkötők megrendelésénél a derékosság szükségeltetik, és annak kijelentése kéretik, hogy jobb-oldalra vagy baloldalra kívánatik e?

Pestieknel sokkal olcsóbb és jobb készületből, nálam megrendelhető szarvasbőr-nadrág, lepedő, párna és ülő-párna; — sipka-bélés 80 kr. Szarvasbőr-nadrág-festést, mosást, ugyszintén keztüü-mosást és tisztítást elvállalok.

Üzletemben tartok férfi és gyermekek számára való nadrágtartót, női fecskendőket, fül-fecskendőt, méhperecet és mindenféle harisnyá-kötőt bőr- és selyemből; ugyszintén nálam kaphatók: a legjobb seplő kenőcs, egy tégl 50 kr és a legjobb francia sósborszesz, — hajfestő-szerek, melyek a leghehébb haját is szép feketévé teszik, használati utasítással 1 üveg 1 frt; kitűnő finom bajusz-sodrú 1 skatujá 20 kr.

Mindezeknél fogva a n. é. közönség becses figyelmét kérem és me-leg pártfogásáért esedezem.

NAGY ANDRÁS,
keztüü gyáros.

SZARVASBŐR NADRÁG 18 forinttól 35 forintig.